

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNOG PLANA ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA ZA
RAZDOBLJE OD 2009. DO 2011. GODINE
ZA 2011. GODINU

Zagreb, 2012 .

UVOD

Unutar poglavlja „Koordinacija aktivnosti“ Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine, mjerom 4. određena je obveza redovitog godišnjeg izvještavanja Vlade Republike Hrvatske o provedbi predmetnog Nacionalnog plana. Navedenu obvezu ima Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, kao ured nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima.

U Izvješću o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2010. godinu, koje je usvojeno od strane Vlade Republike Hrvatske 14. srpnja 2011. godine, navedene su i ocjene stanja unutar svakog poglavlja predmetnog dokumenta te prijedlozi za eventualno jačanje provedbe određenih aktivnosti. Sve nadležne institucije su se u narednom razdoblju rukovodile ovom procjenom u cilju pojačavanja rada na suzbijanju trgovanja ljudima u 2011. godini.

Također, nastavilo se pomno pratiti trendove u području trgovanja ljudima te se u provedbi aktivnosti u 2011. godini nastojalo odgovoriti na postojeće izazove.

Kao značajne trendove ističemo povećanje broja identificiranih žrtava trgovanja ljudima koji su državljani/ke Republike Hrvatske. Navedeno potvrđuje trend koji je uočljiv zadnje četiri godine, a to je činjenica da je Republika Hrvatska osim zemlje tranzita, sve više i zemlja porijekla ali i odredišta za žrtve trgovanja ljudima.

Prikaz ispunjenih ciljeva te ostvarenih mjera i aktivnosti biti će u ovom Izvješću prikazan na način da slijedi metodologiju samog Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine, dakle kroz slijedeća poglavlja:

1. Normativni okvir
2. Identifikacija žrtava trgovanja ljudima
3. Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima
4. Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima
5. Prevencija
6. Obrazovanje
7. Međunarodna suradnja
8. Koordinacija aktivnosti

1. NORMATIVNI OKVIR

U Nacionalnom planu za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine, (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) unutar poglavlja „Normativni okvir“ naročita je pozornost posvećena integraciji/reintegraciji žrtava te sankcioniranju počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima.

Tako je u 2011. godini unutar ovog poglavlja usvojen Zakon o strancima u kojem su, između ostalog, propisane odredbe o pravima i obvezama inozemnih žrtava trgovanja ljudima. Također, donijet je i Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima te je usvojen novi Kazneni zakon Republike Hrvatske.

U nastavku slijedi detaljniji prikaz ostvarenog u ovom području u 2011. godini.

Cilj:

1. Unaprijediti normativni okvir u cilju zaštite žrtava te otkrivanja, procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima.

Za provođenje ovog cilja unutar Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ministarstvo unutarnjih poslova te Ministarstvo socijalne politike i mladih. Potporu radu na izradi planiranih dokumenata pružio je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Sunositelji određenog broja mjera i aktivnosti su i organizacije civilnog društva.

Normativni okvir unaprijeđen je na način da su usvojeni:

1.) Zakon o strancima (NN 130/11)

Dana 01. siječnja 2012. godine stupio na snagu novi Zakon o strancima (Narodne novine broj: 130/11.), a koji je usvojen 28. listopada 2011. godine. Istim su propisane odredbe o načinu reguliranja boravka žrtvama trgovanja ljudima putem instituta privremenog boravka iz humanitarnih razloga, kao i odredbe o načinu identifikacije žrtava trgovanja ljudima, njihovu sudjelovanju u programu pomoći i zaštite, pravima koja ostvaruje žrtva kojoj je odobren privremeni boravak, odredbe o sigurnom povratku žrtve te razlozi prestanka odobrenog privremenog boravka.

2.) Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima

Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima usvojen je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 5. svibnja 2011. godine. Svrha ovog Protokola je određivanje načina postupanja i nositelja obveza prilikom integracije/reintegracije žrtava trgovanja ljudima u društvo.

U području integracije/reintegracije žrtava trgovanja ljudima nadležni su: Ministarstvo zdravlja za ostvarivanje prava iz zdravstvene zaštite, Ministarstvo socijalne politike i mladih za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te Hrvatski zavod za zapošljavanje za poticanje zapošljavanja žrtava trgovanja ljudima i organizacije civilnog društva koje izrađuju individualni program pomoći žrtvama.

3.) *Kazneni zakon Republike Hrvatske (NN 125/11)*

Radna skupina unutar Ministarstva pravosuđa izradila je prijedlog novog Kaznenog zakona koji je donesen u listopadu 2011. godine te je objavljen u „Narodnim novinama“ broj: 125/11. Navedeni Kazneni zakon stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine. Vezano uz problematiku trgovanja ljudima, u svojim odredbama novi Kazneni zakon razdvaja kazneno djelo „Trgovanje ljudima i ropstvo“ iz članka 175. važećeg Kaznenog zakona na dva kaznena djela – „Ropstvo“ članak 105. te „Trgovanje ljudima“ članak 106. novog Kaznenog zakona. Navedenom razdjelbom jasnije se uspostavlja razgraničenje i razlika između ova dva kaznena djela.

Odredba kaznenog djela „Ropstva“ iz članka 105. odnosi se na utemeljenje ropuskog odnosa i prijevoz osoba u ropskom odnosu te je u skladu s odredbama Konvencije Ujedinjenih naroda o ropstvu iz 1926. godine i Dopunske konvencije Ujedinjenih naroda o ukidanju ropstva, trgovine robljem i instituta i praksi sličnih ropstvu iz 1956. godine.

Odredba kaznenog djela „Trgovanje ljudima“ iz članka 106. odnosi se na trgovanje ljudima te je u skladu s odredbama Protokola za spriječavanje, suzbijanje i kažnjavanje krijumčarenja ljudi, posebno žena i djece uz Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima i Okvirne odluke Europske unije 2002/629/JHA o trgovanju ljudima od 19. srpnja 2002. godine.

OCJENA STANJA

Nadležna tijela ispunila su svoje obveze unutar ovog poglavlja te su donijeti dokumenti zadani mjerama Nacionalnog plana u ovom poglavlju, a koji doprinose jačanju normativnog okvira u cilju zaštite žrtava trgovanja ljudima.

Posebno ističemo donošenje novog Kaznenog zakona, koji će svojim odredbama vezanim uz kaznena djela „Ropstvo“ i „Trgovanje ljudima“ doprinijeti učinkovitijem procesuiranju počinitelja ovih kaznenih djela.

2. IDENTIFIKACIJA ŽRTAVA TRGOVANJA LJUDIMA

Uspješna identifikacija žrtava trgovanja ljudima prvi je i osnovni korak u cjelokupnom sustavu suzbijanja trgovanja ljudima. Isto je osnovni preduvjet za promatranje i analiziranje najnovijih trendova na ovom području te planiranje djelotvornih proaktivnih mjera u njegovom suzbijanju i sprječavanju. Obrazovanje djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova koji su prema usvojenom Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima, nadležni za identifikaciju žrtava, odvija se kontinuirano od početaka uspostave sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj. Ipak, imajući u vidu činjenicu da se neprestano mijenjaju načini vrbovanja te načini eksploatacije žrtava, kao i tzv. „rute“ koje trgovci ljudima koriste, nužno je stalno jačanje proaktivnog pristupa policijskih službenika ovom fenomenu.

Cilj:

1. Pojačavanje proaktivnih postupaka identifikacije žrtava trgovanja ljudima
2. Regionalna i međunarodna suradnja

Za provođenje ciljeva Nacionalnog plana unutar poglavlja „Identifikacija žrtava trgovanja ljudima“, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženo je Ministarstvo unutarnjih poslova. Sunositelji određenog broja mjera i aktivnosti su i organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedenih aktivnosti po nositeljima:

Ministarstvo unutarnjih poslova

U cilju identifikacije žrtava trgovanja ljudima te pružanja adekvatne pomoći i zaštite, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je tijekom 2011. godine nastavilo intenzivnu suradnju s drugim nadležnim ministarstvima koja su uključena u suzbijanje problematike trgovanja ljudima kao i s organizacijama civilnog društva.

Slijedom navedenog, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je tijekom 2011. godine u svim evidentiranim slučajevima trgovanja ljudima primijenilo zadanu proceduru nužnog postupanja, sukladno važećem Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima.

Uvidom u službene evidencije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, tijekom 2011. godine u Republici Hrvatskoj identificirano je ukupno **14 žrtava trgovanja ljudima**, i to 13 državljana Republike Hrvatske, (dvanaest žrtava ženskog spola te jedna žrtva muškog spola), i jedna žrtva ženskog spola iz Bosne i Hercegovine. Navedenim žrtvama je putem organizacija civilnog društva i sustava socijalne skrbi pružen program pomoći i zaštite.

U 2011. godini, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske otkrilo je i nadležnom Državnom odvjetništvu prijavilo ukupno **10 kaznenih djela** „Trgovanje ljudima i ropstvo“ za što je prijavljeno ukupno **14 počinitelja**.

Iz svega navedenog proizlaze zbirni podaci za Republiku Hrvatsku u 2011. godini:

- u Republici Hrvatskoj identificirano je ukupno 14 žrtava trgovanja ljudima, i to: trinaest (13) državljana Republike Hrvatske i jedna (1) državljanka Bosne i Hercegovine
- 10 kaznenih prijava za kazneno djelo „Trgovanje ljudima i ropstvo“ iz članka 175. Kaznenog zakona;
- 14 otkrivenih i prijavljenih počinitelja kaznenog djela „Trgovanje ljudima i ropstvo“ iz članka 175. Kaznenog zakona.

Nadalje, u svrhu ispunjavanja programskih ciljeva određenih Nacionalnim planom, a koji se također odnose na poglavlje pod nazivom „Identifikacija žrtava, otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima“, tijekom 2011. godine ističu se niže navedene aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske:

-u cilju realizacije mjere određene Nacionalnim planom pod nazivom „Osnaživanje suradnje s organizacijama civilnog društva u vezi s aktivnostima u području suzbijanja trgovanja ljudima“, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je tijekom 2011. godine nastavilo intenzivnu suradnju s organizacijama civilnog društva koje su operativno radile na zaprimanju dojava upućenih na SOS telefonsku liniju uspostavljenu poradi uspješnije borbe protiv fenomena trgovanja ljudima.

Tijekom 2011. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je temeljem dostavljenih saznanja putem navedene SOS linije postupalo prema ukupno 15 zaprimljenih dojava od kojih je jedna rezultirala otkrivanjem kaznenih djela u svezi trgovanja ljudima, identifikacijom žrtve te procesuiranjem počinitelja.

U svrhu ispunjavanja programskog cilja određenog Nacionalnim planom a koji se odnosi na razvijanje međunarodne suradnje u području otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja kaznenog djela trgovanja ljudima, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je tijekom 2011. godine u kontinuitetu ostvarivalo međunarodnu policijsku suradnju putem standardnih kriptiranih komunikacijskih kanala Interpola i Europol. U određenom broju slučajeva međunarodnog karaktera, zatražena je i suradnja s Europolom, putem radne datoteke AWF Phoenix, utemeljene u sjedištu Europol radi učinkovite razmjene operativnih podataka u svezi trgovanja ljudima između zemalja članica Europske unije i trećih strana.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Sukladno svojim obvezama nacionalnog koordinativnog tijela na području suzbijanja trgovanja ljudima, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina vodi objedinjenu evidenciju identificiranih žrtava trgovanja ljudima po dobi, spolu, zemlji porijekla i ostalim relevantnim podacima. Također, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske prati evidencije postupaka protiv počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima.

Sukladno bazi podataka o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima, u Republici Hrvatskoj je u razdoblju od 2002. do 2011. godine ukupno identificirano 105 žrtava trgovanja

ljudima. Tabelarni prikaz identificiranih žrtava po zemlji porijekla i godini identifikacije slijedi u nastavku:

TABELARNI PRIKAZ IDENTIFICIRANIH ŽRTAVA

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	UKUPNO
Državljeni Republike Hrvatske	2	2	6	3	3	9	4	4	4	13	50
Državljeni Bosne i Hercegovine	0	1	2	1	1	2	2	1	1	1	12
Državljeni Bugarske				1	3						4
Državljeni Kameruna	0	1	0								1
Državljeni Maroka	0	0	1								1
Državljeni Moldavija	3	1	2			1					7
Državljeni Rumunjske	0	0	3	1	1				1		6
Državljeni Ruske Federacije	0	1	0								1
Državljeni Slovačke	0	1	0								1
Državljeni Srbije	0	1	3		1*	3	1	3	1		13
Državljeni Ukrajine	2	0	2		3						7
Državljeni Albanije					1						1
Bez državljanstva	1	0	0								1
UKUPNO	8	8	19	6	13	15	7	8	7	14	105

OCJENA STANJA

Analizom prikupljenih statističkih podataka, naročito vezano uz 2011. godinu, uočeno je povećanje broja žrtava trgovanja ljudima koji su državljani/ke Republike Hrvatske te koje su iskorištavane unutar granica Republike Hrvatske. Tako je od ukupno 14 identificiranih žrtava trgovanja ljudima, njih 13 državljan/ki Republike Hrvatske. Vezano uz načine iskorištavanja, najzastupljenije je seksualno iskorištavanje u 90% slučajeva te u manjem postotku radno iskorištavanje.

Isto tako, trendovi uočeni tijekom protekle tri kalendarske godine ostali su nepromijenjeni - Republika Hrvatska, nije više samo tranzitna zemlja, već je zemlja destinacije za žrtve unutar regije (strane identificirane žrtve su državljani/ke Bosne i Hercegovine i Republike Srbije).

Sve nadležne institucije prepoznale su ove trendove te su svoj rad na suzbijanju trgovanja ljudima prilagodile istima. Ministarstvo unutarnjih poslova, kao tijelo nadležno za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj, pojačalo je svoj proaktivni rad unutar Republike Hrvatske, ali i u vidu međunarodne suradnje kroz komunikacijske kanale Interpola i Europol.

U cilju suzbijanja trgovanja ljudima unutar regije, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina pridružio se provođenju projekta ICMPD-a (Međunarodni centar za razvoj migracijske politike) „Jačanje transnacionalne suradnje u slučajevima trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi - TRM II“. Unutar navedenog projekta izradili su se uniformirani obrasci pri regionalnoj razmjeni informacija o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima.

Kao preporuka daljnjeg rada i jačanja aktivnosti u području identifikacije žrtava trgovanja ljudima, preporuča se nastavak praćenja novih trendova u ovom području kroz izradu studije o trendovima na području Republike Hrvatske te o poveznicama između kaznenog djela trgovanja ljudima i drugih srodnih kaznenih djela (kao na primjer međunarodne prostitucije i podvođenja).

Navedeno će se ostvariti kroz kontinuirani proaktivni rad policije radi identifikacije svih žrtava trgovanja ljudima te kroz sustavni rad Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao ureda nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima na ojačavanju uspostavljenog sustava u Republici Hrvatskoj.

3. OTKRIVANJE, PROCESUIRANJE I SANKCIONIRANJE POČINITELJA KAZNENOG DJELA TRGOVANJA LJUDIMA

Otkrivanje, procesuiranje te primjena učinkovitih pravnih sankcija za počinitelje kaznenog djela trgovanja ljudima važan je dio uspješnog funkcioniranja sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj.

U ovom području vrlo je važno ostvarenje potpune suradnje institucija uključenih u proces suzbijanja trgovanja ljudima od trenutka identifikacije žrtve do procesuiranja počinitelja. Stoga se mjerama ovog Nacionalnog plana nastoji učvrstiti već postojeća suradnja između policije, sudaca te državnih odvjetnika.

Ciljevi:

- 1. Razvijati nove načine prikupljanja statističkih podataka o ovom fenomenu i njegovom procesuiranju**
- 2. Jačanje suradnje policije i državnih odvjetnika kako bi počinitelji kaznenog djela trgovanja ljudima i njihovi pomagatelji bili otkriveni i primjereno kažnjeni**

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Slijedi prikaz provedenih aktivnosti po nositeljima:

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Predstavnik Državnog odvjetništva Republike Hrvatske redovito informira nacionalnog koordinатора za suzbijanje trgovanja ljudima o dostupnim podacima vezanim za kazneni progon počinitelja kaznenih djela u svezi trgovanja ljudima.

Broj pravomoćnih presuda u 2011. godini:

Tijekom 2011. godine donijeto je 5 presuda vezanih uz trgovanje ljudima u odnosu na 5 počinitelja.

Ministarstvo unutarnjih poslova

Nastavljena je pojačana suradnja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske s Ministarstvom unutarnjih poslova u radu na konkretnim predmetima u svezi trgovanja ljudima. Pojačana suradnja očituje se kroz neposrednu suradnju policijskih službenika koji se bave suzbijanjem kaznenih djela u svezi trgovanja ljudima sa zamjenicima državnih odvjetnika koji su radili na određenim predmetima. Također, održavaju se i redoviti sastanci predstavnika policijskih službenika linije rada organiziranog kriminaliteta koji se bave

suzbijanjem trgovanja ljudima i državnih odvjetnika specijaliziranih za problematiku trgovanja ljudima.

Organizacije civilnog društva

Organizacije civilnog društva nastavile su operativno raditi na besplatnoj telefonskoj SOS liniji za suzbijanje trgovanja ljudima **0800 7799 SOS**. Od ukupno 452 poziva koji su pristigli na SOS liniju, zaprimljeno je 15 prijava mogućih slučajeva trgovanja ljudima, koje su prosljeđene Ministarstvu unutarnjih poslova na provjeru. Od navedenih prijava jedna je rezultirala otkrivanjem kaznenog djela trgovanja ljudima i procesuiranjem počinitelja.

OCJENA STANJA

Područje procesuiranja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima delikatan je proces te iznimno važan dio ovog Nacionalnog plana. Upravo zbog toga, važno je unaprijediti statistike te način prikupljanja podataka o procesuiranim slučajevima kaznenog djela trgovanja ljudima. Smatramo izuzetno značajnim kontinuirano provoditi edukacije o kaznenom djelu trgovanja ljudima za pravosudne djelatnike kako bi se povećao broj izrečenih presuda i visina dosuđenih kaznenopravnih sankcija počiniteljima prednje navedenog kaznenog djela.

Nadalje, u ovom području važno je kontinuirano praćenje statističkih podataka o podnijetim kaznenim prijavama, podignutim optužnicama te pravomoćnim presudama protiv počinitelja kaznenih djela povezanih s trgovanjem ljudima.

Zbog navedenog, u slijedećem razdoblju pojačano će se raditi na usklađivanju podataka vezanih uz godišnji broj pravomoćnih i nepravomoćnih presuda za kaznena djela povezana s trgovanjem ljudima.

4. POMOĆ I ZAŠTITA ŽRTAVA TRGOVANJA LJUDIMA

Pružanje adekvatne pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima središnji je dio sustava suzbijanja trgovanja ljudima. Pružanje adekvatne pomoći ne odnosi se samo na rad u sigurnom skloništu te pružanju psihološke, zdravstvene, socijalne i pravne pomoći, nego je vezan i uz integraciju/reintegraciju žrtava trgovanja ljudima te zaštitu žrtava od ponovne viktimizacije.

Upravo u području pružanja pomoći i zaštite žrtvama, organizacije civilnog društva imaju najvažniju ulogu. Zbog kompleksnosti problematike ali i traumatičnosti iskustva kroz koje prolaze žrtve, izrada individualnih programa zahtjeva visoku razinu stručnosti te suradnju nadležnih tijela s organizacijama civilnog društva u radu na ovom osjetljivom dijelu nacionalnog sustava suzbijanja trgovanja ljudima.

Ciljevi:

- 1. Osigurati zaštitu najboljeg interesa za žrtve trgovanja ljudima**
- 2. Osigurati oporavak i reintegraciju žrtava trgovanja ljudima u društvo**
- 3. Učvrstiti kapacitete državnih institucija u suzbijanju trgovanja ljudima i pružanju pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima**
- 4. Osigurati suradnju između državnih institucija i organizacija civilnog društva na državnoj i lokalnoj razini**

Vezano uz pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, tijekom 2011. godine poduzete su brojne aktivnosti za poboljšanje funkcioniranja cjelovitog sustava. U provedbi navedenih ciljeva aktivno su sudjelovala sva nadležna tijela državne uprave uz partnerski odnos i blisku suradnju s organizacijama civilnog društva.

Za provođenje ciljeva unutar ovog poglavlja Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih. Kao nositelji većine mjera navedene su organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je kroz sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, uključen u cjelokupni program pomoći i zaštite svake pojedine žrtve trgovanja ljudima. Nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima, kao voditelj Operativnog tima, uključen je u rješavanje konkretnih problema koji se javljaju u svakom pojedinom novoidentificiranom slučaju trgovanja ljudima te u suradnji s nadležnim tijelima, odnosno drugim članovima Operativnog tima, razmatra mogućnosti daljnjih postupanja vezano uz svaku žrtvu pojedinačno. Upravo kroz rad nacionalnog koordinatora i Operativnog tima u svim slučajevima trgovanja ljudima identificiranim tijekom 2011. godine, koordiniran je rad svih sudionika uključenih u program pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima.

Nadalje, u okviru redovitog, godišnjeg natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog

proračuna za 2011. godinu na poziciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, od ukupno 11 prioriteta područja 2 su se odnosila na suzbijanje trgovanja ljudima i to:

- projekti podizanja svijesti u lokalnoj zajednici o uzrocima i pojavnim oblicima trgovanja ljudima
- projekti koji se bave podizanjem svijesti korisnika usluga pružateljica seksualnih usluga o društvenoj neprihvatljivosti korištenja tih usluga.

Unutar navedenih prioriteta područja financirano je 8 projekata s ukupnim iznosom od 160.000,00 kn.

Ministarstvo unutarnjih poslova

U cilju pružanja i osiguranja pomoći i zaštite identificiranim žrtvama trgovanja ljudima, predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, kao članovi Operativnog tima su tijekom 2011. godine kontinuirano i aktivno sudjelovali u svakom pojedinom slučaju identifikacije žrtava trgovanja ljudima te iniciranju potrebne pomoći i zaštite.

U svim slučajevima identifikacije žrtava trgovanja ljudima, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je bez odgode angažiralo asistenciju organizacija civilnog društva, mobilnih timova, Ministarstva zdravlja te Ministarstva socijalne politike i mladih, kako bi se žrtvama osigurala adekvatna pomoć i zaštita. Uz navedeno, policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske su tijekom 2011. godine održavali sastanke s predstavnicima Hrvatskog Crvenog križa te drugih nevladinih organizacija, predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te Ureda za podršku svjedocima i žrtvama Ministarstva pravosuđa u cilju pravovremenog i koordiniranog postupanja te iniciranja individualiziranih programa pomoći i zaštite identificiranim žrtvama trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj.

U cilju osiguranja sigurnog povratka identificiranim žrtvama trgovanja ljudima u zemlju porijekla, policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske su tijekom 2011. godine u suradnji s Uredom nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima Bosne i Hercegovine organizirali ukupno dva povratka i to maloljetne ženske osobe koja je dana 21. veljače 2011. godine vraćena u Bosnu i Hercegovinu te ženske osobe koja je dana 31. svibnja 2011. godine vraćena iz Bosne i Hercegovine, gdje je bila eksploatirana, u Republiku Hrvatsku te se i dalje nalazi u sustavu pružanja pomoći i zaštite.

Žrtvi trgovanja ljudima, koja je identificirana krajem 2009. godine, izdana je suglasnost za odobravanjem privremenog boravka iz humanitarnih razloga.

Ministarstvo socijalne politike i mladih:

Ministarstvo socijalne politike i mladih je i tijekom 2011. godine, temeljem zaključenih ugovora o međusobnim odnosima, osiguralo financijska sredstva za rad oba službena skloništa za žrtve trgovanja ljudima. Za financiranje rada oba nacionalna skloništa utrošeno je ukupno 474.000,00 kn.

Ministarstvo socijalne politike i mladih podržavalo je sve oblike alternativnog smještaja za žrtve trgovanja ljudima i tijekom 2011. godine. Alternativni smještaj primjenjuje se po potrebama svake pojedine žrtve zasebno, sukladno postojećim propisima iz sustava socijalne skrbi te u okviru postojećih kapaciteta kojima raspolaže ovo ministarstvo. Takav se smještaj u

sustavu socijalne skrbi financirao iz redovnih sredstava ovog ministarstva, osiguranog u Državnom proračunu za 2011. godinu.

U okviru pružanja pomoći i zaštite žrtvama tijekom 2011. godine, temeljem izrađenog individualnog plana rada, koji izrađuje organizacija civilnog društva u suradnji s nadležnim centrom za socijalnu skrb, provodili su se individualni programi pomoći i zaštite, koji se primjenjuju prema svakoj identificiranoj žrtvi i prilagođeni su njezinim specifičnim potrebama. Kroz individualni tretman svake pojedine žrtve osigurala se potrebna psihosocijalna, pravna i zdravstvena pomoć žrtvama.

Također, za aktivno i pasivno dežurstvo četiri županijska koordinadora – članova mobilnih timova u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, čija je obveza provedba i koordinacija aktivnosti iz nadležnosti socijalne skrbi u slučajevima trgovanja djecom, Ministarstvo socijalne politike i mladih je utrošilo ukupno 135.148,98 kn.

Organizacije civilnog društva

U 2011. godini Hrvatski Crveni križ je skrbio o 10¹ žrtava trgovanja ljudima, devet ženskih osoba i jednoj muškoj osobi, svi državljani Republike Hrvatske.

U skloništu je bilo smješteno 5² osoba gdje im je bila osigurana psihosocijalna pomoć, psihološko savjetovanje, liječnički pregledi, opći i specijalistički pregledi te humanitarna pomoć. Liječnički pregledi organizirani su u suradnji i prema dogovoru sa Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi. Također je jednoj žrtvi trgovanja ljudima identificiranoj u Bosni i Hercegovini, pružena asistencija prilikom povratka u Republiku Hrvatsku. Povratak je bio organiziran u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova.

Hrvatski Crveni križ je skrbio i za 6 osoba kojima nije bilo potrebno osigurati smještaj u nacionalnom skloništu te su bile smještene u vlastitoj obitelji. Za dvije osobe koje nisu bile iz Zagreba, pomoć je bila organizirana putem lokalnih društava Crvenog križa (Bjelovar i Karlovac) koji su omogućili pružanje psihosocijalne potpore i nabavku osobnih potrepština u okviru mjesečnog iznosa od 500 kuna. Za osobe koje su se bile iz Zagreba, pomoć je organizirana putem ureda Hrvatskog Crvenog križa.

Jednoj osobi koja je identificirana kao žrtva trgovanja ljudima 2010. godini u Srbiji, dva je puta bio omogućen odlazak u Beograd na svjedočenje u postupku protiv počinitelja. Također joj je, zbog socijalne situacije, bio omogućen ponovni povratak u sklonište kako bi se riješilo njeno stambeno pitanje. U suradnji sa Centrom za socijalnu skrb, omogućen joj je privatni smještaj te financijska pomoć za pokrivanje troškova stanovanja.

Za dvije osobe čija je osobna situacija zahtijevala duži boravak u skloništu, prijavljeno im je prebivalište i pokrenut je postupak za dobivanje stalne i jednokratne novčane pomoći. Osim prijave na Centar za socijalnu skrb, osobe su prijavljene i na Hrvatski zavod za zapošljavanje kako bi im se pomoglo u pronalasku zaposlenja.

S obzirom da jedna osoba nije imala završenu srednju školu, a izrazio je želju da ju završi, u dogovoru sa Centrom za socijalnu skrb Rijeka, omogućeno mu je pohađanje programa srednje škole za odrasle pri Narodnom učilištu u Rijeci.

Prema potrebi angažirani su vanjski suradnici u postupku reintegracije i suradnici za potrebe okupacione terapije. Njihov zadatak bio je dodatno osnaživanje korisnika kroz razne aktivnosti. Također su bili angažirani psiholog i socijalni radnik koji su sudjelovali u pružanju pomoći i savjetovanju žrtava trgovanja ljudima.

¹ Jedna osoba identificirana 2009. i jedna 2010. godine

² Jedna žrtva identificirana u 2010. godini kojoj je zbog socijalne situacije bio omogućen ponovni povratak u sklonište

Od članica PETRA mreže dvije organizacije i to: Centar za žene žrtve rata-ROSA i Organizacija za integritet i prosperitet - OIP iz Splita pružaju savjetovanje, psiho-socijalnu i pravnu pomoć te zastupanje na sudu žrtava trgovanja ljudima.

U savjetovalištu Centra za žene žrtve rata - ROSA je organizirano telefonsko i osobno savjetovanje, te pomoć žrtvama u kontaktima s institucijama.

Tijekom 2011. godine u nacionalnom skloništu za djecu žrtve trgovanja ljudima, organizacija civilnog društva koja vodi navedeno sklonište organizirala je pomoć za tri maloljetne i jednu punoljetnu žensku osobu, od kojih su tri bile državljanke Bosne i Hercegovine i jedna Republike Hrvatske. Osim jedne, punoljetne osobe, koja je na povratku u Bosnu i Hercegovinu upućena u sigurnu kuću, sve tri maloljetne osobe vratile su se svojim obiteljima.

Sve su žrtve svjedočile u postupcima na sudovima protiv počinitelja kaznenog djela. Za svaku štićenicu je primijenjen individualni pristup i napravljen program u suradnji sa Centrom za socijalnu skrb. Pružena im je također psihosocijalna pomoć, zdravstvena (primarna zaštita, psihijatar) i pravna savjetodavna podrška.

OCJENA STANJA

Aktivnosti nadležnih tijela u području pružanja pomoći i zaštite odgovaraju trenutnim potrebama Republike Hrvatske, te su adekvatne s obzirom na broj identificiranih žrtava, uz mogućnost poboljšanja u narednom razdoblju.

Pružanje pomoći i zaštite žrtava ne odnosi samo na rad u sigurnom skloništu te na pružanje psihološke, zdravstvene, socijalne i pravne pomoći, nego i na integraciju/reintegraciju žrtava trgovanja ljudima u društvo te njihovo osnaživanje.

Upravo iz navedenog razloga, potrebno je u narednom razdoblju dodatno raditi na programima reintegracije žrtava u društvo te provoditi odredbe Protokola o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima.

5. PREVENCIJA

Nacionalni plan je veliku pozornost posvetio mjerama koje imaju za cilj prevenciju trgovanja ljudima i podizanje javne svijesti o ovom problemu. Preventivno djelovanje je, uz obrazovanje ciljanih skupina, izuzetno važna karika u sveobuhvatnom pristupu suzbijanju trgovanja ljudima. Naime, informiranost i upućenost u problematiku jedan je od osnovnih preduvjeta za suzbijanje ovog fenomena. Cilj preventivnog djelovanja je ne samo upućivanje javnosti na postojanje ovog problema, već i nastojanje pružanja informacija ciljanim skupinama kako bi u kritičnom trenutku znali prepoznati ovaj fenomen.

Ciljevi:

1. Podizati javnu svijest o problematici trgovanja ljudima

2. Provođenje znanstvenih istraživanja o problematici trgovanja ljudima i najnovijim trendovima

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „Prevencija“ Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ministarstvo unutarnjih poslova. Kao sunositelji većine mjera navedene su organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, uz provođenje vlastitih kampanja usmjerenih na suzbijanje trgovanja ljudima, surađivao je sa svim nadležnim tijelima te s organizacijama civilnog društva u provedbi njihovih preventivnih aktivnosti. Ured je nastavio s emitiranjem TV spotova vezanih uz suzbijanje trgovanja ljudima izrađenih u okviru CARDS projekta „Suzbijanje trgovanja ljudima“ u 2008. godini koji su usmjereni na potencijalne korisnike usluga žrtava trgovanja ljudima (žena, muškaraca i djece), kao i TV spotova snimljenih u prijašnjim kampanjama Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina „Zaustavimo trgovanje ljudima“ i „Zaustavimo trgovanje djecom“.

Djelatnici Ureda za ljudska i prava nacionalnih manjina prava sudjelovali su na okruglim stolovima, tribinama, televizijskim i radio programima u kojima se obrađivala tema suzbijanja trgovanja ljudima. Također, Ured redovito ažurira svoju web stranicu na kojoj su široj javnosti dostupni osnovni podaci o fenomenu trgovanja ljudima, nacionalni strateški dokumenti kao i aktivnosti Ureda u ovom području.

Isto tako, u cilju prevencije ovog fenomena Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao je brojne edukativne radionice za različite ciljane skupine i to: djelatnike vojne policije, instruktore za obuku pripadnika hrvatskih oružanih snaga koji odlaze u mirovne misije UN-a, pravosudne i turističke djelatnike.

Edukacije i javni događaji vezani uz suzbijanje trgovanja ljudima u organizaciji Ureda detaljnije su obrađeni pod poglavljem 6. „Obrazovanje“ ovog Izvješća.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je povodom obilježavanja 18. listopada (Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima) organizirao javno događanje na Cvjetnom trgu u Zagrebu. Tijekom navedene manifestacije nadležne institucije, organizacije

civilnog društva i međunarodne organizacije u Republici Hrvatskoj prezentirale su svoje projekte i aktivnosti na području suzbijanja trgovanja ljudima.

Ministarstvo unutarnjih poslova

S ciljem jačanja svijesti građana o uočenim pojavim oblicima fenomena trgovanja ljudima, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem tijekom 2011. godine svim policijskim upravama dostavilo tematske plakate, koji su izrađeni u okviru programa prevencije Hrvatskog Crvenog križa. Navedeni plakati distribuirani su i izloženi na frekventnim mjestima, posebice na svim graničnim prijelazima u Republici Hrvatskoj te u uredima ustrojstvenih jedinica u svim policijskim upravama, koji se bave suzbijanjem nezakonitih migracija te organiziranog kriminaliteta.

Također su svi podaci vezani za aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske u provedbi nacionalne strategije suzbijanja trgovanja ljudima dostupni na internetskim stranicama ovog Ministarstva www.mup.hr.

Posebna pažnja posvećena je poduzimanju niza aktivnosti, kao što su primjerice kontinuirani nadzor noćnih klubova, frekventnih nautičkih marina diljem obale, odnosno atraktivnih turističkih destinacija te poljoprivrednih i drugih gospodarstava koja tijekom sezone zapošljavaju dodatnu radnu snagu u cilju uočavanja i evidentiranja indikatora koji ukazuju na postojanje elemenata kaznenog djela trgovanja ljudima. U svezi provedbe sustavnih oblika prevencije kriminaliteta s posebnim osvrtom na pojavne oblike trgovanja ljudima, razvijena je suradnja između policijskih službenika granične policije policijskih uprava uz morsku obalu i nadležnih postaja pomorske policije uz granicu s Bosnom i Hercegovinom u cilju zajedničkog pojačanog postupanja radi zaticanja potencijalnih žrtva trgovanja ljudima, a koja postupanja su također prethodno dogovorena u suradnji sa službenicima granične policije Bosne i Hercegovine kroz ustrojene mješovite granične ophodnje.

S ciljem kontinuiranog senzibiliziranja javnosti o problematici trgovanja ljudima predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Uprave kriminalističke policije su se tijekom 2011. godine odazvali na nekoliko organiziranih okruglih stolova, tribina, radio programa, televizijskih emisija, dnevnih i tjednih tiskovina u kojima se obrađivala tema suzbijanja kriminaliteta trgovanja ljudima i nestalih osoba, kao i na sastanke koje su u okviru nacionalne strategije suzbijanja trgovanja ljudima organizirale organizacije civilnog društva i međunarodne organizacije.

Posebno je za istaknuti da je Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske tijekom 2011. godine izradilo internetsku stranicu posvećenu svim evidentiranim nestalim osobama u Republici Hrvatskoj. Projekt nosi naziv „Nacionalna evidencija nestalih osoba, (NENO) s ciljem da se na jednom mjestu mogu pronaći fotografije i javno objavljeni podaci o svim osobama koje Ministarstvo vodi kao nestale i za kojima se aktivno traga.

Na stranici se nalaze profili nestalih osoba s fotografijama i podacima o nestanku, a građani koji imaju kakve korisne informacije o nestaloj osobi mogu te podatke dojaviti online. Također je predviđeno i korištenje popularnih društvenih mreža, a sve u cilju što bržeg pronalaska svih kategorija nestalih osoba. Na navedenoj internetskoj stranici predviđena je i rubrika „riječ stručnjaka“, unutar koje su naglašene specifičnosti nestanaka osoba za koje se u kasnijem tijeku istraživanja može utvrditi da se radi o žrtvama trgovanja ljudima.

U samom tekstu navedeni su određeni modaliteti vrbovanja potencijalne žrtve, fenomenološki aspekti trgovanja ljudima, kao i preventivni savjeti za ugrožene skupine čime

je tekst sadržajno primjeren za široku publiku. Internetska stranica dostupna je javnosti od 29. rujna 2011. godine.

Organizacije civilnog društva

Većina organizacija PETRA mreže je i u 2011. godini provodila prevenciju kroz niz edukacija. Šest organizacija PETRA mreže su ukupno organizirale 35 događanja - edukacija, treninga, kazališnih predstava, seminara ili okruglih stolova. Spomenute edukacije su članice PETRA mreže organizirale za različite ciljne skupine, od učenika i učenica u osnovnim i srednjim školama te fakultetima, do onih za predstavnike različitih institucija i medija.

Organizacije civilnog društva također su sudjelovale u obilježavanju Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima te su distribuirale publikacije i edukativne materijale na temu suzbijanja trgovanja ljudima.

Na Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima koji se obilježava 18. listopada, Hrvatski Crveni križ je zajedno s Crvenim križem Srbije i Crvenim križem Crne Gore organizirao zajedničku regionalnu akciju za podizanje javne svijesti o ovoj problematici. Akcija se simultano odvijala u 3 države, a na području Republike Hrvatske je sudjelovalo 13 Gradskih i Županijskih društava Crvenog križa. U akciji je sudjelovalo oko 160 volontera Crvenog križa su građanima dijelili informativne materijale.

OCJENA STANJA

Prevencija zauzima vrlo značajan dio strategije suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj. Procjenom provedenih mjera i aktivnosti razvidno je da se prevencija trgovanja ljudima kontinuirano i aktivno provodi od strane tijela državne uprave te organizacija civilnog društva, koje su naročito aktivne u preventivnim kampanjama.

U području prevencije smatra se značajnim daljnje poduzimanje aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova vezano uz utvrđivanje eventualne veze između organizirane prostitucije i trgovanja ljudima.

Također, važno je i da TV spotovi izrađeni unutar jedne preventivne kampanje ne budu vezani samo uz njezino trajanje, već da se i dalje kontinuirano upotrebljavaju u cilju podizanja javne svijesti o ovom problemu.

Kao primjeri dobre prakse navedenog ističu se Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova te organizacije civilnog društva.

U daljnjim aktivnostima u ovom području preporuča se osmišljavanje preventivnih kampanja vezano uz seksualno i radno iskorištavanje žrtava trgovanja ljudima kao i eventualnu povezanost između kaznenog djela prisilne prostitucije i trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja.

6. OBRAZOVANJE

Uz prevenciju, obrazovanje ciljanih skupina predstavlja još jedan vrlo važan nerepresivni dio cjelokupne strategije suzbijanja trgovanja ljudima uspostavljene u Republici Hrvatskoj. Konstantan rad na obrazovanju usko je povezan sa prevencijom trgovanja ljudima i pridonosi povećanoj vidljivosti ovog fenomena.

Upravo iz navedenog razloga obrazovanje ciljanih skupina predviđeno je i mjerama i aktivnostima Nacionalnog plana. Znanje o problematici trgovanja ljudima relevantnih institucija, ali i osoba koje su u svojem području stručnosti direktno zadužene za problematiku suzbijanja trgovanja ljudima značajan je preduvjet stvaranja i provođenja mjera radi njegovog suzbijanja.

U cilju provedbe navedenog, Nacionalnim planom predviđen je nastavak provedbe obrazovnih programa.

Cilj:

1. Nastaviti obrazovanje ciljanih skupina o trgovanju ljudima na nacionalnoj i međunarodnoj razini

Za provođenje cilja unutar poglavlja „Obrazovanje“ Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Pravosudna akademija i Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta. Kao sunositelji većine mjera navedene su organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

U svrhu provedbe obrazovanja ciljanih skupina u okviru Natječaja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina za prijavu projekata i programa udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2011. godinu, kao jedan od prioriteta određeni su i projekti podizanja svijesti u lokalnoj zajednici o uzrocima i pojavnim oblicima trgovanju ljudima. U navedenom prioritetu financirano je ukupno 6 projekta, sa sredstvima u visini od 120.000,00 kn.

Ured je u ispunjavanju svoje uloge nacionalnog koordinativnog tijela, i u 2011. godini nastavio svoj opsežan rad na obrazovanju svih ciljanih skupina zadanih Nacionalnim planom te su tako provedene slijedeće edukacije:

- dana 16. veljače 2011. godine nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima je polaznicima Jednogodišnjeg stručnog diplomatskog studija u sklopu kolegija "Međunarodno diplomatsko pravo" održao predavanje o fenomenu trgovanja ljudima. Na predavanju bilo je prisutno 25 polaznika
- dana 22. ožujka 2011. godine nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima sudjelovao je na okruglom stolu "Trgovanje ljudima", koji su u Čakovcu organizirali Centar za socijalnu skrb Čakovec i Obiteljski centar Varaždinske županije. Na okruglom stolu bilo je prisutno 35 polaznika
- dana 21. rujna 2011. godine u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u suradnji s Glavnim stožerom Oružanih snaga Republike Hrvatske, održano je obrazovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske o problematici

trgovanja ljudima i sustavu suzbijanja i prevencije ovog fenomena u Republici Hrvatskoj. Na predavanju je bilo prisutno 50 polaznika

- dana 15. listopada 2011. godine na Cvjetnom trgu u Zagrebu Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina obilježio je Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima - 18. listopada. Na predmetnom događaju su, osim Ureda, prisustvovali i druge institucije i nevladine organizacije koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj
- od 23. – 25. listopada 2011. godine, u Termama Jezerčica, Donja Stubica, u organizaciji udruge S.O.S. telefon - POZIV U POMOĆ Virovitica, a uz financijsku podršku Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održan je seminar pod nazivom „Važnost suradnje i razmjene iskustava u borbi protiv trgovine ljudima“. Seminar je organiziran za pripadnike multidisciplinarnog tima kojeg čine predstavnici policije, državnog odvjetništva, učitelji, pedagozi, socijalni radnici i predstavnici organizacija civilnog društva. Na seminaru je bilo prisutno 10 sudionika
- od 06. do 07. listopada 2011. godine u Zagrebu je u organizaciji Veleposlanstva Republike Francuske u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održan regionalni seminar na temu „Identifikacija žrtava trgovanja ljudima“. Seminar je okupio 14 državnih delegacija iz jugoistočne i istočne Europe te predstavnike međunarodnih organizacija koje se bave suzbijanjem ovog fenomena (OESS, ICMPD). Na seminaru je bilo prisutno 70 sudionika.

Unutar svih provedenih predavanja, radionica i seminara ukupno je educirano oko 200 polaznika.

Ministarstvo unutarnjih poslova

Kako bi se ispunili zadani ciljevi određeni ovim Nacionalnim planom, a koji se odnose na nastavak obrazovanja ciljanih skupina na tematske okosnice trgovanja ljudima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je u 2011. godini realiziralo mnogobrojne edukativne sadržaje.

U sklopu Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje „policajac“, koji provodi Policijska škola, tematika suzbijanja problematike trgovanja ljudima realizirana je kroz četiri školska sata u četvrtom modulu u okviru predmeta „Taktika postupanja prema posebnim kategorijama osoba“, tijekom listopada 2011. godine za ukupno 870 polaznika navedenog programa.

U procesu obrazovanja policijskih službenika kroz tečajeve i seminare koje provodi Odjel za stručno usavršavanje i specijalizaciju Policijske akademije, problematika suzbijanja trgovanja ljudima tijekom 2011. godine obrađivana je na slijedećim tečajevima:

- tečaj granične policije: održana su tri tečaja za ukupno 392 polaznika raspoređenih u 13 Odjela.
- tečaj prometne policije - osnovni tečaj prometne policije: održana su tri tečaja za ukupno 96 policijskih službenika.

Nadalje, s ciljem multipliciranja stečenog znanja o suzbijanju trgovanja ljudima, policijski službenici linije rada suzbijanja organiziranog kriminaliteta i nezakonitih migracija, a koji su u policijskim upravama, između ostalog, određeni za praćenje problematike trgovanja ljudima, su tijekom 2011. godine kontinuirano nastavili s provedbom senzibilizacije policijskih službenika u policijskim upravama.

Također, Odjel za nezakonite migracije, Uprave za granicu je dana 20.10.2011. godine u Ravnateljstvu policije, održao jednodnevni seminar za ukupno 27 policijskih službenika, tijekom kojeg je provedena edukacija po pitanju suzbijanja problematike trgovanja ljudima,

- od 06. do 11. lipnja 2011. godine održana je petodnevna edukacija za 32 policijska službenika Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice u Valbandonu, tijekom kojeg je provedena edukacija i na temu suzbijanja problematike trgovanja ljudima.

Nadalje, vezano uz suradnju Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te obvezu održavanja zajedničkih seminara, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske apliciralo je TAIEX uredu Europske komisije za pružanjem financijske i tehničke pomoći za organizaciju ovog seminara. Isti je održan u Opatiji, od 12. do 14. listopada 2011. godine za 15 zamjenika Županijskih državnih odvjetnika i 25 policijskih službenika iz policijskih uprava, odnosno Uprave kriminalističke policije. Na seminaru su također sudjelovali i predstavnici Europol, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, predstavnici unutar domaćeg nacionalnog referalnog sustava, akademske zajednice, nacionalnih koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima iz Slovenije, Bugarske, Rumunjske, kao i međunarodnih organizacija.

Ministarstvo obrane

U Obučnom središtu za međunarodne vojne operacije Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ Hrvatske kopnene vojske, redovito se, pa tako i tijekom 2011. godine, provodi izobrazba na temu suzbijanja trgovanja ljudima u sklopu tečaja za vojne promatrače Ujedinjenih naroda. Program izobrazbe je certificiran od strane Odjela za mirovne operacije Ujedinjenih naroda.

Ovu izobrazbu u 2011. godini prošli su svi pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji su upućivani u mirovne misije Ujedinjenih naroda kao vojni promatrači, stožerno osoblje odnosno pripadnici hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda na Golanskoj visoravni (UNDOF).

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo je nastavilo s redovitom provedbom programa obrazovanja o trgovanju ljudima diplomatsko-konzularnog osoblja u okviru redovitih nastavnih programa Diplomatske akademije.

Također, Uprava za europsko pravo, međunarodno pravo i konzularne poslove provodi edukacije na temu prepoznavanja potencijalne žrtve trgovanja ljudima te mjerama koje se trebaju poduzeti, kao sastavni dio priprema diplomatskog i konzularnog osoblja prije upućivanja na mandat, naročito u one zemlje koje su prepoznate kao zemlje porijekla ili destinacije za žrtve trgovanja ljudima.

Pravosudna akademija

Pravosudna akademija, u suradnji sa Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, organizirala je seminar namijenjen kaznenim sucima općinskih i županijskih sudova i državnim odvjetnicima pod nazivom: „Suzbijanje kaznenog djela trgovanja ljudima“. Seminar je održan 15. ožujka 2011. godine te je na istom prisustvovalo 18 polaznika.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

U okviru rada Agencije za odgoj i obrazovanje, s ciljem senzibiliziranja, upoznavanja i obrazovanja odgojno-obrazovnih radnika, odgojitelja, učitelja, stručnih suradnika i nastavnika u predškolskom odgoju, osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju te u učeničkim domovima, tijekom 2011. godine izrađen je Nacrt kurikulumu građanskog odgoja i obrazovanja u koji su na pedagoški način ugrađene teme nacionalnih strategija, nacionalnih programa i akcijskih planova za čije je kontinuirano provođenje zaduženo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta s pripadajućim agencijama.

Također, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je u suradnji sa Hrvatskim Crvenim križem organiziralo radionice na temu „Prevenција trgovanja ljudima“. Održane su:

- 3 radionice za odgojitelje predškolskih ustanova u kojima je sudjelovalo ukupno 55 sudionika
- 114 radionica za učitelje i učenike osnovnih škola ustanova u kojima je sudjelovalo ukupno 2.460 sudionika
- 81 radionica za nastavnike srednjih škola u kojima je sudjelovalo ukupno 1.948 sudionika
- 1 radionica za studente u kojima je sudjelovalo ukupno 16 sudionika.

Organizacije civilnog društva

1. Aktivnosti Hrvatskog Crvenog križa

Kako bi podigao svijest mladih o ovoj problematici, Hrvatski Crveni križ već duži niz godina sustavno provodi radionice među tom najugroženijom skupinom.

- Hrvatski Crveni križ je u Suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje organizirao 1 seminar za 40 nastavnika iz osnovnih i srednjih škola. Također je organizirano i 1 predavanje za 18 nastavnika iz osnovne škole.
- U 2011. godini organiziran je 1 trening za trenere pri čemu je sudjelovalo 20 volontera Crvenog križa. Njihov zadatak je educirati predavače koji provode radionice među djecom i mladima. U 2011. godini educirano je 59 predavača koji su održali 199 radionica za ukupno 4479 sudionika. 3 radionice su održane u dječjim vrtića za 55 djece, 114 radionica za 2460 djece osnovnoškolskog uzrasta, 81 radionica 1948 mladih srednjoškolskog uzrasta i jedna radionica za 16 sudionika sa Učiteljske akademije.

Također, u cilju jačanja javne svijesti u 2011. godini, Hrvatski Crveni križ je tiskao 10.000 letaka i 3000 plakata za potrebe informiranja građana o ovoj problematici. U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova poslano je 1000 plakata na granične prijelaze i u policijske postaje.

2. Aktivnosti mreže nevladinih udruga PETRA

Najveći dio aktivnosti većina organizacija PETRA mreže je i u 2011. godini provodila u svrhu prevencije kroz edukaciju. Šest organizacija PETRA mreže su ukupno organizirale 35 događanja - edukacija, treninga, kazališnih predstava, seminara ili okruglih stolova na kojima

je prisustvovalo oko 1.300 učesnika/ca. Navedene edukacije organizirane su za različite ciljane skupine definirane Nacionalnim planom.

Pored organiziranja vlastitih aktivnosti članice mreže PETRA sudjelovale su na seminarima i treninzima za ciljane skupine određene Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima i kao predavačice.

OCJENA STANJA

Obrazovanje o fenomenu trgovanja ljudima kontinuirana je aktivnost svih institucija državne uprave i organizacija civilnog društva unutar sustava suzbijanja trgovanja ljudima uspostavljenog u Republici Hrvatskoj. Također, upravo je u ovom segmentu suradnja državnih institucija i nevladinih udruga posebno vidljiva. U 2011. godini provedene su edukacije za sve ciljane skupine predviđene ovim poglavljem Nacionalnog plana.

Obrazovanje u području suzbijanja trgovanja ljudima za ciljane skupine važan je dio cjelokupne nacionalne strategije. Stoga, potrebno je i u narednom razdoblju nastaviti provoditi obrazovanje ciljanih skupina određenih ovim Nacionalnim planom, a naročito pravosudnih djelatnika, policijskih službenika, inspektora rada i socijalnih radnika.

Isto tako, potrebno je posebno obratiti pažnju na analize novih trendova u ovom području te istome prilagoditi obrazovne sadržaje i javnu kampanju za suzbijanje trgovanja ljudima.

7. MEĐUNARODNA SURADNJA

Sustav suzbijanja trgovanja ljudima uspostavljen u Republici Hrvatskoj usuglašen je sa europskim standardima na ovom području. Ipak, sve nadležne institucije iskazuju spremnost za konstantnim radom na njegovom poboljšanju u cilju pružanja još bolje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima kao i uspostavljanjem efikasnijih pravnih okvira za kazneni progon i sankcioniranje počinitelja. Zbog toga, aktivno sudjelovanje svih nadležnih institucija na regionalnim i međunarodnim inicijativama suzbijanja trgovanja ljudima, te daljnje poboljšanje već uspostavljene bilateralne i multilateralne suradnje od izuzetnog je značaja radi stalnog preispitivanja uspostavljenih mehanizama te implementacije primjera dobre prakse u hrvatski sustav suzbijanja trgovanja ljudima. Sva tijela uključena u sustav suzbijanja trgovanja ljudima kao i međunarodne organizacije, aktivno su sudjelovale u regionalnim i međunarodnim inicijativama u cilju prikupljanja novih znanja te primjera dobre prakse koji će obogatiti i unaprijediti nacionalni sustav suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj.

Cilj:

1. Sustavna suradnja Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim organizacijama na području suzbijanja trgovanja ljudima

U svrhu ispunjavanja ovog cilja Nacionalnog plana, a koji se odnosi na unaprjeđivanje međunarodne suradnje u području suzbijanja trgovanja ljudima, tijekom 2011. godine ističu se niže navedene aktivnosti nadležnih državnih tijela:

Ministarstvo unutarnjih poslova

U cilju jačanja međunarodne suradnje Republike Hrvatske s drugim državama, međunarodnim i međuvladinim organizacijama uključenim u problematiku suzbijanja trgovanja ljudima, ističemo kako je Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske tijekom 2011. godine aktivno i kontinuirano sudjelovalo u svim regionalnim i međunarodnim inicijativama, kao i u provedbi brojnih aktivnosti međunarodnih tijela i organizacija na području suzbijanja trgovanja ljudima, naglašavajući pritom suradnju u okviru Interpola, analitičkih radnih datoteka (Analysis Work File-AWF) Europol, SELEC Centra, pri čemu se posebice ističe sudjelovanje predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Uprave kriminalističke policije u dva međunarodna projekta:

- projekt „*Uvođenje preduvjeta za uspostavu zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi*“. Projekt o zajedničkim istražnim timovima-Joint Investigation Team, (JIT) dodijeljen je DCAF Ljubljani od strane Europske Komisije u cilju učinkovitije borbe protiv organiziranog kriminaliteta i drugih oblika prekograničnog kriminaliteta, a što će imati neposredan učinak na vanjsku i unutarnju sigurnost na području Jugoistočne Europe. Projekt, koji je još uvijek u tijeku, također aktivno podržavaju Europol i Eurojust. Projekt se fokusira na strateške aktivnosti koje će primarno osigurati logističku platformu koja je potrebna za buduće operativne aktivnosti kroz zajedničke istražne timove. Unutar navedenog projekta (koji je još u tijeku), u 2011. godini, provedeno je 3 od ukupno 5 predviđenih radionica, i to od 29.06. do 01.07.2011. godine u mjestu Brdo pri Kranju, od 28. do 30.09.2011. godine u mjestu Brdo pri Kranju i od 22.11. do 24.11.2011. godine u Sofiji,

Bugarska. Tijekom svibnja i lipnja 2012. godine održat će se preostale dvije radionice, odnosno završna konferencija tijekom koje će biti prezentirani rezultati provedbe Projekta.

Nadalje, predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova sudjelovali su na niz međunarodnih aktivnosti od kojih posebno ističemo:

- 21. rujna 2011. godine u Brežicama, Republika Slovenija, održan je sastanak čelnika kriminalističkih policija Republike Hrvatske i Republike Slovenije s ciljem jačanja koordinacije budućih zajedničkih postupanja u svezi suzbijanja kriminaliteta krijumčarenja osoba i oružja, ilegalnih migracija i trgovanja ljudima. Nastavno na navedeni sastanak, dana 27. listopada 2011. godine na GP Obrežje, Republika Slovenija održan je operativni sastanak policijskih službenika dvaju Ministarstava tijekom kojeg je analizirano trenutno stanje i kretanje organiziranog kriminaliteta, unutar kojeg je obuhvaćena i tema suzbijanja problematike trgovanja ljudima,
- od 20. do 22. studenog 2011. godine u Varšavi, Republika Poljska u organizaciji Agencije Europske Unije za temeljna prava, održana je godišnja konferencija na kojoj su sudjelovali predstavnici 27 zemalja država članica Europske Unije te predstavnica Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, tijekom koje je uz temu ilegalnih migracija, posebno istaknuta tema seksualne eksploatacije žena te diskriminacija žena na tržištu rada,
- od 10. do 12. listopada 2011. godine u Beču, Republika Austrija, održan je 4. sastanak Radne grupe UNTOC/UN Konvencije protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta,
- od 31. listopada do 02. studenog 2011. godine u Kišinjevu, Republika Moldavija održan je 18. po redu sastanak radne skupine Mirage, uspostavljene radi osnaživanja regionalne suradnje na području suzbijanja trgovanja i krijumčarenja ljudi. Na sastanku je sudjelovalo i izaslanstvo Republike Hrvatske. Ciljevi ovogodišnjeg sastanka bili su evaluacija regionalne suradnje u borbi protiv fenomena trgovanja ljudima i ilegalnih migracija te rasprava o budućim planiranim aktivnostima.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2011. godini sudjelovao kao partner ICMPD-u u provedbi međunarodnog projekta „*Jačanje transnacionalne suradnje u slučajevima žrtava trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi (Enhancing Transnational Cooperation on trafficking Cases in South-Eastern Europe-TRM II)*“. Svrha ovog projekta je, između ostalog, osmisliti i izraditi obrasce izvještavanja u cilju razvoja transnacionalne suradnje na operativnoj razini između zemalja porijekla, tranzita i odredišta kako bi se žrtvi trgovanja ljudima omogućila adekvatna pomoć, potpora i zaštita, s posebnim naglaskom na mjere zaštite djece te na radnu eksploataciju žrtava. Republika Hrvatska, kroz članove nacionalnog implementacijskog tima sastavljenog od predstavnika Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva unutarnjih poslova i organizacija civilnog društva sudjeluje u provođenju ovog projekta.

Unutar navedenog projekta (koji je završio s provedbom u veljači 2012.), u 2011. godini provedene su 4 radionice i jedan seminar:

- u razdoblju od 16. do 18. ožujka 2011. godine u Budimpešti je pod pokroviteljstvom United States Agency for International Development (USAID), a u organizaciji Međunarodnog centra za razvoj migracijskih politika (ICMPD), održan prvi regionalni seminar u okviru ovog projekta
- od 27. - 29. lipnja 2011. godine u Sofiji, Republika Bugarska održana je transnacionalna radionica o trgovanju ljudima u svrhu radnog iskorištavanja

- od 23. - 25. svibnja 2011. godine u Draču, Republika Albanija održana je transnacionalna radionica o trgovanju djecom
- od 8. – 9. studenog 2011. godine organizirano je studijsko putovanje na u Nikoziju, Republika Cipar
- od 8. – 9. prosinca 2011. godine u Beogradu, Republika Srbija održan je trening o transnacionalnom referalnom sustavu u slučajevima trgovanja ljudima.

Djelatnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina tijekom 2011. godine aktivno su sudjelovali u regionalnim i međunarodnim inicijativama vezanim uz suzbijanje trgovanja ljudima i to:

- *od 15. do 18. veljače 2011. godine* Delegacija grupe stručnjaka za procjenu implementacije Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima (GRETA) održala je trodnevni posjet Republici Hrvatskoj. Cilj posjeta je izrada izvješća o primjeni spomenute Konvencije u borbi protiv trgovanja ljudima, koju je Republika Hrvatska ratificirala 21. lipnja 2007. godine, a koja je stupila na snagu 01. veljače 2008. godine.
- *od 06. do 07. listopada 2011. godine* u Zagrebu u prostorijama Obrtničke komore u organizaciji Veleposlanstva Republike Francuske u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održan je regionalni seminar na temu „Identifikacija žrtava trgovanja ljudima“. Seminar je okupio 14 državnih delegacija iz jugoistočne i istočne Europe te predstavnike međunarodnih organizacija koje se bave suzbijanjem ovog fenomena (OESS, ICMPD).
- *08. lipnja 2011. godine* u Beogradu, Republika Srbija je u sklopu konferencije "Djeca uključena u život i rad na ulici u Jugoistočnoj Europi" organiziran sastanak nacionalnih koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima iz država Jugoistočne Europe. Osim nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima iz Republike Hrvatske na sastanku su sudjelovali i nacionalni koordinatori Republike Crne Gore, Republike Makedonije, Republike Albanije, Republike Moldavije, Republike Rumunjske, Republike Bugarske, Republike Srbije i Republike Slovenije.
- *od 20. do 21. lipnja 2011. godine* Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OSCE) je u Beču, Republika Austrija organizirala dvodnevnu konferenciju pod nazivom "Savez u borbi protiv trgovanja ljudima – prevencija trgovanja ljudima u svrhu radnog iskorištavanja: dostojanstven rad i socijalna pravda". Konferenciji je nazočilo tristotinjak stručnjaka na području suzbijanja trgovanja ljudima, među kojima su bili nacionalni koordinatori za suzbijanje trgovanja ljudima, predstavnici državnih tijela i institucija, međunarodnih nevladinih organizacija i sindikata.
- *26. srpnja 2011. godine* u prostorijama Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održan je sastanak sa g. Pete Raymond V. Delfinom, konzulom u Veleposlanstvu Republike Filipini sa sjedištem u Republici Austriji. Predmetni sastanak je održan na zahtjev gospodina Delfina, budući da je veći broj žrtava trgovanja ljudima državljan/ki Republike Filipini identificiran u europskim državama.
- *od 10. do 11. studenog 2011. godine* u Skopju je održan sastanak nacionalnih koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima Jugoistočne Europe. Organizator predmetnog sastanka bio je MARRI regionalni centar. Na sastanku su sudjelovali nacionalni koordinatori iz Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Republike Srbije, Republike Albanije, Republike Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske te

kao posebni promatrači predstavnici Ureda nacionalnog koordinatora Republike Rumunjske.

Organizacije civilnog društva

Organizacije civilnog društva odnosno članice PETRA mreže sudjelovale su u brojnim međunarodnim konferencijama na temu suzbijanja trgovanja ljudima, od kojih izdvajamo:

- *od 23. do 25. veljače 2011. godine* u Beogradu predstavnice organizacija PETRA mreže sudjelovale su na evaluacijskom sastanku triju mreža za suzbijanje trgovanja ljudima (PETRA, RING i Svet žena/Romski informativni centar),
- *31. ožujka 2011. godine* u Banja Luci, u okviru djelovanja PETRA mreže Centar za žene žrtve rata – ROSA proveo je pregled/istraživanje u suradnji s organizacijom „Lara“ iz Bijeljine (RING mreža Bosne i Hercegovine), pod nazivom „Rezultati systemske podrške žrtvama trgovanja ljudima državljanima u procesu identifikacije, istražnog postupka i pomoći u periodu 2006-2010. godine“,
- *od 07. do 11. studenog 2011. godine* u Vori – Albanija Članica AŽKZ je sudjelovala na konferenciji koja je održana u organizaciji UN Women pod nazivom „Emergency Services for Responding to Violence against Women“. Cilj konferencije bio je sagledavanje mogućnosti i razmjena iskustava članica organizacija civilnog društva oko kreiranja taktike lobiranja za minimalne standarde podrške ženama žrtvama nasilja, uključujući i žrtve trgovanja ljudima.
- *u rujnu 2011. godine* OIP je sudjelovao na Međunarodnoj konferenciji o trgovanju ljudima u Hotelu „Medena“ kod Trogira, organiziranoj od strane HCK. Predstavili su iskustva organizacije u pružanju pomoći žrtvama trgovanja ljudima.

U okviru međunarodne suradnje u 2011. godini, Centar je provodio analizu provođenja zakona za zaštitu od nasilja u obitelji u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Srbiji – dvogodišnji projekt „Ka socijalnoj koheziji - utjecaj na politike socijalnog uključivanja za višestruko marginalizirane grupe žena i žrtve nasilja“ sa Autonomnim ženskim centrom - Beograd, Udružene žene iz Banja Luke - Bosna i Hercegovina, te Društvo SOS telefon, Ljubljana - Slovenija. Navedeni projekt financiran je od strane Europske unije.

Cilj projekta jest provesti sveukupno analizu stanja u navedenim zemljama s obzirom na provedbu nacionalnih politika i zakona koji se tiču socijalnog uključivanja žena žrtava nasilja u obitelji i drugih oblika rodno utemeljenog nasilja, uključujući i trgovanje ženama.

OCJENA STANJA

U sklopu međunarodne suradnje uspostavljena je uspješna suradnja sa državama regije te državama Europske unije, što doprinosi učinkovitijoj identifikaciji žrtava trgovanja ljudima. Također, kroz sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave na međunarodnim inicijativama za suzbijanje trgovanja ljudima prikupljena su iskustva kao i primjeri dobre prakse svih aktera u suzbijanju ovog globalnog problema.

8. KOORDINACIJA AKTIVNOSTI

Nacionalnim planom ojačava se već uspostavljena uspješna koordinacija aktivnosti kroz razvoj redovite suradnje s institucijama i organizacijama civilnog društva na području suzbijanja trgovanja ljudima. Informiranost svih sudionika, a naročito nacionalnog koordinativnog tijela o svim slučajevima trgovanja ljudima te pruženoj pomoći i zaštiti žrtvama od velike je važnosti za daljnji rad na unaprjeđenju sustava.

Budući da je u Republici Hrvatskoj u sustav suzbijanja trgovanja ljudima uključen velik broj institucija te organizacija civilnog društva, radi efikasnijeg rada, koordinacija njihovih aktivnosti prema zajedničkom cilju je nužna.

Ured nacionalnog koordinatora – Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u ovome ima značajnu ulogu, budući da predstavlja koordinativno tijelo na nacionalnom nivou koje ima operativnu ulogu pri koordiniranju aktivnosti svih sudionika.

Cilj:

1. Daljnji razvoj suradnje državnih službenika ministarstava, institucija i nevladinih organizacija te nacionalnog koordinatora kako bi se poboljšalo provođenje Nacionalnog plana suzbijanja trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nastavio je i tijekom 2011. godine koordinirati aktivnosti svih nadležnih institucija i tijela u području suzbijanja trgovanja ljudima, organizirati sastanke Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima te koordinirati međunarodnu suradnju.

Kao i prijašnjih godina, tako su i tijekom 2011. godine, redovito održavane sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima. U 2011. godini ukupno je održano 8 sastanaka Operativnog tima.

Na sjednicama Operativnog tima na kojima sudjeluju predstavnici svih nadležnih institucija u sustavu suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i predstavnici mreže PETRA) rješavani su aktualni problemi i konkretni slučajevi trgovanja ljudima.

OCJENA STANJA

Koordinacija aktivnosti svih sudionika u borbi protiv trgovanja ljudima uspješno funkcionira već duži niz godina, a navedeno je vidljivo i kroz ispunjavanje svih mjera i aktivnosti predviđenih ovim poglavljem Nacionalnog plana.

**UTROŠAK FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA
SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA
U 2011. GODINI**

UTROŠENA SREDSTVA OD	UTROŠENO	AKTIVNOSTI
URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA VLADE RH	321.819,44 kn	<ul style="list-style-type: none"> - SOS telefon 08007799 za Centar za žene «Rosa» OIP Split - projekti udruga za suzbijanje trgovanja ljudima (natječaj) - Međunarodna suradnja (sudjelovanja na međunarodnim konferencijama i sastancima na temu trgovanja ljudima) - administrativno-tehnički poslovi za potrebe Nacionalnog odbora, Operativnog tima i nacionalnog koordinatora
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	5.948.348,00 kn	<ul style="list-style-type: none"> - rashodi za plaće i naknade za 32 policijska službenika (za 12 mjeseci) - utrošak uporabe i održavanja službenog vozila - telekomunikacijske usluge pri obavljanju službenih zadaća (za 12 mjeseci) - uredski materijal - službena putovanja - edukacija policijskih službenika (treninzi, seminari, stručni radni sastanci) i edukativni materijali - organizacija sigurnog povratka žrtve trgovanja ljudima
MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA	/	provedba mjera u nadležnosti Ministarstva iz područja obrazovanja, međunarodne suradnje i koordinacije aktivnosti spada u redovite aktivnosti Ministarstva te nisu utrošena dodatna sredstva osom onih predviđenih u okviru redovitih sredstava Ministarstva.

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH	609.148,98 kn	- troškovi nacionalnih skloništa (2) - aktivno i pasivno dežurstvo 21 županijskog koordinatora
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA	40.000,00 kn	- za provedbu obrazovnih mjera iz nadležnosti Agencije za odgoj i obrazovanje
U K U P N O	6.919.316,42 kn	

PETRA – MREŽA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA	465.788,00 kn	- programi edukacija - programi prevencije - programi reintegracije - priprema, tiskanje i distribucija promotivnih materijala
--	----------------------	--

ZAKLJUČAK

2011. godina predstavlja zadnju godinu provođenja Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine. Analizom provedbe zadanih mjera i aktivnosti ovog dokumenta, ispunjeni su svi zadani ciljevi u području suzbijanja trgovanja ljudima.

Iskustva svih nadležnih institucija kroz proteklo razdoblje provođenja ovog dokumenta, ako i uočene potrebe za poboljšanjima u sustavu u određenim područjima ugrađene su u novi nacionalni dokument za suzbijanje trgovanja ljudima – Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima 2012-2015. Godine, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila dana 23. veljače 2012. godine.

Također, tijekom provedbe ovog Nacionalnog plana velika pozornost posvetila se praćenju novih trendova u ovom području te odgovoru nadležnih institucija na iste. Kao najvažnije trendove na području identifikacije žrtava ističemo:

- Republika Hrvatska sve više postaje zemlja porijekla i odredišta za žrtve koje su državljani/ke Republike Hrvatske. Naime, u 2011. godini 99% identificiranih žrtava su državljanke Republike Hrvatske koje su seksualno iskorištavane unutar granica Republike Hrvatske (tzv. „interni trafficking“).
- Unatrag posljednje 4 godine zamjetan je trend da su gotovo sve strane žrtve državljani/ke Srbije i Bosne i Hercegovine, što govori u prilog prethodno zamijećenom trendu da je Republika Hrvatska zemlja destinacije za žrtve iz regije.
- Mijenjanje smjerova kojima se transportiraju žrtve trgovanja ljudima jedan je od razloga što Republika Hrvatska više nije prvenstveno tranzitna zemlja za žrtve trgovanja ljudima prema europskim zemljama kao zemljama odredišta.
- Činjenica da Republika Hrvatska uskoro postaje punopravna članica Europske unije, kao i blizina granice sa Europskom unijom odnosno Slovenijom, zasigurno ima utjecaj na njezinu privlačnost kao potencijalne zemlje odredišta za žrtve trgovanja ljudima. Zbog toga se u narednom razdoblju preporuča pojačati suradnju sa zemljama Europske unije vezano uz suzbijanje trgovanja ljudima te razmjenu iskustava i primjera dobre prakse.
- Vezano uz spol, kako na globalnoj razini, tako i u Republici Hrvatskoj, najveći broj identificiranih žrtava su žene u cilju seksualnog iskorištavanja.
- Provedenim kriminalističkim analizama utvrđeno je da su počinitelji kaznenog djela trgovanja ljudima uglavnom državljani Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske.
- Unatrag posljednje 4 godine povećan je broj identificiranih žrtava pripadnika/ca romske nacionalne manjine, te su također identificirani i oblici ponašanja povezani sa trgovanjem ljudima.
- Potrebno je obratiti pozornost na žrtve koje su pripadnice romske nacionalne manjine te usmjeriti preventivne aktivnosti na povećanje svijesti unutar romske zajednice o pojavnim oblicima trgovanja ljudima.